

حساب. هاء

حساب

مجموعه کاریکلماتورهای مهدی ربیعی

انشارات مِلرد

حساب

عنوان: حساب های بی حساب • مؤلف: مهدی زمانی
طراح جلد: مهدی زمانی • صفحه آرای: مهدی زمانی
حروفچین: سهام هلیل • نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۶
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۴۴-۰۰۰-۴
ناشر: ملرد • قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان
چاپ، محافی و لیتوگرافی: عمران
دفتر تحریر و نگارش: البرز، کرج، چهار راه کارخانه قند، میدان
شهید فهمیده هم راه ۲: ۰۹۱۲۵۶۴۸۰۰۰ • مؤلف: ۰۹۳۵۷۹۷۰۲۳۸

سرشناس: روان، مهدی،
عنوان و نام پدیدآور: حساب های بی حساب/مجموعه
تألیفات مهدی زمانی

مشخصات نشر: کرج، ارد، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری: ۱۵۰ ص.، مصوب، چاپ: ۱۵ × ۱۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۴۴-۳۵-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: واژه نامه

موضوع: کاریکلماتور--ایران

موضوع: Caricalamature--Iran*

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ح ۲۳۸/م ۸۳۴۶ PIR

رده بندی دیویی: ۸۷۷/۶۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۵۲۳۱۸۳

مقدمه

- کار کلمات و یکی از گونه های ادبی است که از قدیم الایام به صورت امثال و حکم یا جملات قصار به صورت جسته و گریخته در ادب ایران وجود داشته است.
- تُنبان مرد که در آمد شد، فکر زن نو می افتد.
- به روباه گفتند: «مهرت کیست؟» گفت: «دُم.»
- پسر زاییدم برای پادشاه، دختر زاییدم برای مردان، خودم ماندم سفیل و سرگردان.
- آمدی لب بام قالیچه زناندی، آلیچه گرد نداشت، خودت را نماندی.
- بچه سر راهی برداشتم پسرم بشود، شوهرم شد.
- دو مار از یک سوراخ در نمی آید. یکسر ترکی بخواند، یکی فارسی.

- یوار موش دارد، موش هم گوش دارد.

- ربانیش با سرش بازی می کند.

- شکله در راه دیو خلا بکشند، آفتابه رَم می کند.

- هر کس بخشد، ما پالانیم.

- هر جا آتش است، کُل فَرّاش است.

- نه پشت دارد نه مُشت.

این گونه ادبی به صورت خصوصی از اواسط دهه ۱۳۴۰ شمسی با ذوق و شروع فعالیت پرویز شاپور جانی تازه یافت به شکلی که کم کم به عنوان یکی از کم های مستقل ادبی همانند «رمان، داستان کوتاه و بلند، داستانک...» شکلی مستقل یافت.

نام گذاری این عنوان «کاریکلماتور» را احمد شاملو در سال ۱۳۴۷ شمسی وقتی که سردبیر مجله خوشه بود، در جملات پرویز شاپور در آن چاپ می شد، از سر هم کردن دو واژه

(کلمه) و (کاریکاتور) به وجود آورد که کم کم همه گیر شد.

برخی از ویژگیهای کاریکلماتور

از حباب مذاق‌لی تعداد کلمات در یک جمله که این جملات رنگارنگ طنز آمیز، فکاهی و فلسفی همراه با نیش و کنایه و گاه ارائه را، هم مناسب، نسبت به موضوعات مختلف را داراست. نویسنده طنز آثار، کلماتور جدای از موضوعات روزمره «اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و...» گاه پا را فراتر از این دنیای مادی و عینی، می‌گذارد و با مفاهیم جدی و ابهام آمیز «بهشت، جهنم، عزرائیل، مُردگان، قیامت، برزخ، روح، جن و...» نیز به شوخی می‌پردازد.

ساختار یک جمله در کاریکلماتور اغلب بیان و نمایش آلام و واقعیات تلخ از لایه های زیرین یا روین مضامین و مشکلات جامعه است که در پیچ و خم روزمرگی ها از دیدن و نام پیدا

شاه اند و هنرمند با دقت سرشار خود از زاویه دید مختص به خودش آنها را می بیند و اغلب با آراستن کلمات به ظاهری طنز و قائل مضرب در قالب یک تلنگر همراه با تأمل به مردم نشان می دهد، که گاه یک جمله دارای ابهام و مفاهیم چند وجهی است که بخاطر متناسب با فهم و درک خود برداشت مورد نظر را از آن کسی می نماید.

با توجه به دنیای میسمال امروز به خاطر عدم حوصله و وقت کافی جهت خواندن مطالب گوناگون و طرلانی هر چه گونه های مختلف ادبی پیام های خود را سریع تر و بی شاخ و برگ تر به خواننده برسانند بیشتر مورد توجه قرار می گیرند که در این میان کاریکلماتور گوی سبقت را از سایر گونه های ادبی دیگر ربوده و شاهد این ادعا علاقه روز افزون بران و فرهیختگان به مطالعه این جملات یا فعالیت در این حیطه و اختص استونی با همین موضوع در اکثر روزنامه ها و مجلات مخفف

می باشد.

در ادامه به قول مهدی فرج الهی، کاریکلماتوری خوب است که دارای سه ویژگی باشد:

ما را با وجد آورد،

ما را به فکر وادار کند،

دوست داشته باشد و آن را حفظ و بیان کنیم.»

و در انتها عرض کنم مطالب این کتاب پس از سالها انتظار به جهت دل مشغولی های مختلف دیگر این حقیر، در این زمان مجال چاپ یافت. امید است جلد دوم این مجموعه در آینده ای نزدیک تر به ریت مخاطبان عزیز برسد.

امیدوارم این گونه ادبی بیش از پیش جای خود را در بطن مکالمات محاوره ای مردم باز کنند و جایی هر چند اندک در سبد فکری مردم سرزمین من داشته باشد. ان شاء الله.

مهدی زمانی

زمستان ۱۳۹۵